Ч. 195 (13.434). Львів, пятниця 28. липня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Український Громадський Комітет Допомоги Страждальній Україні.

З ініціятиви Української Парляментарної Репрезентації відбулася у вівторок дня 25. липня ц. р. в салі засідань Українського Національно-Демократичного Обєднання нарада представників усіх наших центральних установ у справі теперішніх відносин на Великій Україні та в справі допомогової й рятункової акції для погибаючих наших наддніпрянських братів.

Ця нарада була попереджена відповідними підготовчими заходами, а саме: ще в неділю, дня 16. липня відбулася теж з ініціятиви Укр. Парл. Репрезентації вступна нарада з представниками центральних установ у цій самій справі. На тій нараді рішено створити відповідний Громадський Комітет із представників усіх наших центральних, як культурно-наукових так професійних і економічних установ. На нараді вибрано окрему комісію, яка мала підготовити подрібний плян праці майбутнього Комітету та його організацію. Після закінчення праці Комісії скликала Президія Української Парл. Репрезентації нараду на день 25. липня ц. р.

У цій нараді взяло участь 48 представників, які заступали 44 львівські установи, втім і українські емігрантські т-ва. Цю незвичайно чисельну нараду відкрив урядуючий заступник голови Української Парл. Репрезентації **пос. д-р Володимир Загайкевич**, що в свому вступному слові зясував ціль і завдання наради. З черги прийшов до слова **ред. В. Мудрий**, що представив учасникам наради від підготовчої Комісії завдання і плян праці наміченого Громадського Комітету. Після коротрої виміни думок присутні однодушно рішили:

1) почати негайно працю в обороні загроженого істнування широких мас українського населення на Великій Україні.

2) Всі зібрані рішили уконституватися у Загальний Громадський Комітет допомоги страждальній Україні.

3) Всі зібрані рішили вибрати Діловий Комітет для негайного започаткування праці.

Після того присутні вибрали президію Загального Громадського Комітету. **Головою цього Комітету вибрали посла д-ра Дмитра Левицького.** Крім того вибрали Діловий Комітет.

До **Ділового Комітету** ввійшли: **ред. Василь Мудрий** як голова, **пос. З. Пеленський** і **д-р Ів. Ґижа,** як секретарі, пос-ка **Мілена Рудницька,** як заступниця голови і пп. В. Кузьмович, о. Блозовський та Вол. Целевич, як члени Комітету. В Діловому Комітеті зарезервовані два місця (в тому одно місце заступника голови) представникам українських установ і одно місце представникові молоді. Діловий Комітет дістав право кооптування нових членів споміж членів Загального Громадського Комітету в випадку потреби.

У найкоротшому часі оголосить Діловий Комітет дальші інформації про свою працю. За всякими інформаціями в цій справі треба звертатися до секретаріяту Комітету по адресі: пос. Зеновій Пеленський, Львів, Підвалля 7/III. п.

Голод на Україні.*)

Написав для „Діла" д-р Евальд Амменде
ґенеральний секретар Конґресу Національностий (Відень).

1. ГОЛОДОВІ СТРАХІТТЯ в СССР і ЗОКРЕМА НА УКРАЇНІ.

Це не простий випадок, що я як ґенеральний секретар Европейського Конґресу Національностий, який обєднує кругло 40 міліонів европейців, підіймаюсь отсього труду, щоби світові з'ясувати нечувані страхіття голодової катастрофи в Радянськім Союзі. Адже на його пограничу мешкають численні народи, обняті Конґресом, українці, білоруси, литовці й інші. Вони, очевидно, мають докладні дані про положення їх братів по тій стороні кордону, як і взагалі про все те, що діється на широких, хліборобських землях Союзу. Мало того, що границя щільно замкнена і сильно бережена густо розставленими російськими військовими частинами, все таки передістаються сюди голодом гнані людські жертви. Головно здовж водних границь Дністра і Збруча стали ті втечі трохи не щоденним явищем.

2. СВІДОЦТВА ОЧЕВИДЦІВ ПРО ГОЛОД.

Їх оповідання про голодові страхіття потверджують наочні свідки зза кордону, яким вдалося обїхати й оглянути північний Кавказ, Кубань, Надволжанську Німецьку Республику, а особливо Україну. Їх описи і свідоцтва понад всякий сумнів достовірні. Тут нехай буде вільно згадати хочби одного з них, а саме Ґирета Джонеса (Garreth Yones), бувшого секретаря Льойд Джорджа, який свої спостереження помістив у „Менчестер Ґардіян", знанім ліберальнім органі і якого хіба годі посудити про вороже наставлення до Союзу. Цей кореспондент перейшов вздовж і поперек широкі степи України та Кубані і те, що він там бачив, реасумує в своїм звіті до того, що Радянський Союз стоїть на передодні такої самої голодової катастрофи, як це було в 1920/21 р. Ба, що більше, на основі тих спостережень він твердить, що населення Казакістану змаліло до трьох четвертин: решта вимерла в наслідок голоду і його супровідних явищ. Те саме потвердження тамошніх відносин дають особи — знавці, які чи то на дипльоматичній службі в Москві, чи то займаючи інші відповідальні становища, так сказатиб в офіціяльнім характері і по званню слідкують на місці за розвитком подій. На їх думку число померших з голоду доходить вже в цьому півроці до міліонів. Один з них обчислює, що в однім північнім Кавказі, який йому особисто добре знаний, померло більше як два міліони людей і думає, що число жертв тої катастрофи в цілім Союзі багато разів більше.

Кожний день приносить сотки листів з України, з Кубані, зпад Волги, в яких всюди одна і та сама мова, просьба про поміч, про рятунок перед голодовою смертю. Крім українців вмирають німці, білоруси, фіни, естонці, жиди, росіяни — коротко члени всіх національних груп, які замешкують Радянський Союз. На останнім зібранні виділу Конґресу Національностий вирішили представники поодиноких національних груп, зокрема ті, які мають земляків у Радянськім Союзі, по змозі підтримати запомогову акцію і зі своєї сторони зібрати всякі матеріяли і дані про голодову катастрофу.

3. ПРИЧИНИ ГОЛОДОВОЇ КАТАСТРОФИ НА УКРАЇНІ.

Коли мова про причини сумного явища, то знавці совітських відносин є одної думки, а саме, що завинили тут крім кліматичних впливів небувала досі поява ржі, заломання засівної кампанії, **та передовсім повна невдача нагально перепроваженої коллективізації.** У січні ц. р. з гордістю покликувався Сталін на факт, що коллективізація обняла 61% всіх господарств які злучені в 220.000 коллективах і 5.000 державних збіжевих зглядно скотових господарствах. Здавалось би — він осягнув намічену ціль. А всеж дійсність показала щось зовсім протилежне: той, на кім оперлася коллективістична система — не видержав і заломався. Не дописала людина. Експеримент відірвати селянина від його скиби і перемінити його в робітника-пролетаря на державнім коллективі — не вдався. Характеризуючи цей стан завважує д-р О. Шіллер (Гл. Dr. Otto Schiller, Die Krise der Sozielistischen Landwirtschaft in der Sowietunion) зовсім слушно, що „при переведенні коллективізації завів один фактор продукції — людина".

4. ЧОМУ МОСКВА ВИГОЛОДЖУЄ УКРАЇНУ?

У тому твердженні належить шукати ключа до того, що діється в Радянськім Союзі. У тім і причина тих непроглядних тракторних і машинових цвинтарищ, явища, про яке каже один з очевидців, що його не в силі собі зясувати і найбуйніша фантазія. Тут не поможуть ніякі заперечення, побудовані на механізації. Радянське господарство заломилося на примітивності радянського селянина. Позбавлений всякої господарської ініцяти і якогонебудь особистого ефекту, він протиставився всяким йому поставленим вимогам і завданням. „Не виріка-ючись властивого военного пляну" — каже цитований Шіллер — „є слідні заходи рятувати захитану дисципліну раз зміною тактики і матеріяльними обіцянками, раз драконськими засобами, які часто нагадують заведення стану облоги". Але дарма, програна тут очевидна.

Половина великанської території Союзу, вся північ і малощо не всі промислові центри і райони живуть довозом надвишки збіжевих продуктів полудня, головно України. Від їх скількости, зглядно від мінімального постачання засобами поживи консумційної части Радянського Союзу, зокрема його промислових центрів, залежить існування і будуччина комуністичної держави. Звідси і провідна думка, що найважніша й основна задача радянської господарської політики — це забезпечення тих районів у засоби поживи. На практиці це виглядає так, що без огляду на те, яке було жниво, лихе чи добре, консумційні осередки мусять за всяку ціну дістати мінімальну скількість харчових продуктів, хочби ті, які їх мають постачати, самі голодом примирали. У минулому році в брутальний спосіб забрали селянам їх збіжжа, так що вже в лютім шаліла на Україні, тій колись найбогатшій землі, а також над Волгою і на Кубані страшна голодова нужда. Сотки тисяч і міліони впали її жертвами. Безсилі, опухлі, із страшним виразом в очах, зійшли вони тихо, без протесту з того світу. Ніщо не турбувало грізної тиші. Голодова змора, яка спо-лягла на Україні не доходила за кордон і до-кою не заворушила ніяка зловісна чутка. До непізнання виснажені і палаючі жаждою вмирають діти, мужі і старці. Всюди один і той самий образ страхіття — страшної голодової смерти.

5. У ЧОМУ ТРАҐІЗМ ПОЛОЖЕННЯ НА УКРАЇНІ?

Траґізм теперішнього положення на Україні лежить у тім, що по всякій імовірности по тім першім періоді голодової катастрофи прийде зимою згл. весною друга ще більша і ще страшніша, якщо світ не прийде в час з відповідною допомогою. Бо не треба бути знавцем, щоби вже нині знати, що ці жнива так само не допишуть як попередні. Засівну кампанію як озимини так і ярини переведено недбало і поверховно, бо інакше було годі. На доцільне оброблення землі не доставало ані худоби**), ані відповідних робочих рук. Голодний селянин кепський господар а вже гірший наємний робітник. Як це оброблення виглядало, про це оповідає один наочний свідок (мимоходом ка-

*) Генеральний секретар Конгресу Національних Меншостей д-р Евальд Амменде оголосив у віденській „Райхспост" велику статтю про голод у СССР. Ця стаття найшла широкий відгомін у світі. Зареагували на неї і московські „Ізвестія". Цю статтю, яку друкуємо, написав д-р Амменде спеціяльно для „Діла".

**) Згаданий вище Шіллер обчислює, що за час від 1929 до 1932 р. стан худоби змалів з 70.5 до 29.2 міліонів штук.

жучи людина високопоставлена і компетентна) так: „Минулої осени в численних околицях не вдалося переорати піль під зиму, через що вони сильно заросли. Весною їх поралили чи там згакували і так засіяли. Наслідок був до передбачення: буряни фантастичних розмірів, що й описати годі. Розуміється само собою, що в тих районах не може бути цього року ніякого жнива, крім хиба одного — бурянів". Та сама особа впевняє далі, що з огляду на дімаючий брак худоби, по причині, що населення голодом знеможене, успішне переведення самих жнив річ дуже сумнівна. До того як причина явища голоду вибухають раз-у-раз ріжні недуги і пошести як пятнистий тиф, а навіть джума. Беручи всі ті обставини на увагу, виходить, що колиб навіть вдалося цілу червону армію запрягти до збору, то вислід цьогорічних жнив далеко не вистарчить на то, щоби бодай місцеве населення на зиму забезпечити. Марево голоду стоїть проте перед очима і то може в грізнішій формі як колинебудь перед тим

6. „Щирість" московського диктатора на Україні Постишева.

А колиб хто хотів ще нових доказів на те, яка загроза в найблищих місяцях чекає особливо мешканців України, то тих достарчив висланий туди недавно Постишев, диктатор Москви. Його промова, яку він виголосив 10. червня на зібрані ЦК КП(б)У і яку передрукували „Ізвестія" 22 червня, викликала глибоке враження у кожного, хто мав нагоду її читати. З неї ми довідуємось, що Москва готовиться за мізерні рештки цьогорічних жнив звести з голодним селянством України бій на життя і смерть. Центральні власти є приневолені тим разом може більше як у минулім році забрати селянам усю працю їх рук, їх жниво. Як хто хоче, але тут заходить свого роду примус для Москви. Конечність рятування системи і необхідність проживлення робітничих мас промислових центрів, ведуть у простій лінії до свідомого виголоднювання селянства. З тої причини у московських агентів не може бути мови про якінебудь уступки людському почуванню, чи там „болеві серця", як то вимовно висловився Постишев. Тут і прийшло знесення автономного судоправства і заступлення його інстанцією „всесоюзного" прокуратора в особі щойно назначеного Акулова.

7. Драконські укази Москви.

Як свого роду правне обґрунтовання наступу Москви на Україну, передрукувала московська „Правда" постанову всесоюзного Ц. К. з дня 10. червня, яка щодо гостроти і консеквенції перевищає всі досі видані, подібні зарядження. „Всупереч практиці минулих років, читаємо там, ніхто не сміє ухилитися від обовязку, віддати державі приписану скількість збіжжа і то безпосередньо після збору". Той обовязок є „абсолютний" і про зменшення згори приписаного податку „не може бути мови"... „Хліб мусить бути зараз, без ніякої проволоки відставлений до державного збору і за точне виконання тих постанов відповідають своєю особою комуністичні урядовці". — До чого ця постанова Ц.К. зміряє, видно знов же з промови Постишева, яка серед даних обставин набирає просто історичного значіння. Він ствердив признає повне заломання збіжевої кампанії на Україні, називаючи її „ганьбою минулого року". То вічне приоставання України не сміє більше повторитися. Щоби направити зло, треба уявити собі всі ті похибки і блуди, які довели до цього. А вони, це ніякі там „обєктивні обставини", це не зменшення продукції ізза зовнішних, природних причин, — ні, це навіть вражлива „чутливість", „людяність", якими так часто грішили місцеві комітети, саботуючи тим самим здачу збіжа. Всі ті огляди зворушаючої людяности супроти зубожілого, голодного населення це, на думку московського диктатора, „потурання інтересам консументів". Він ілюструє це „потурання" низкою прикладів, де місцеві комітети на першому місці ставили потреби місцевого, продукуючого населення і щойно надвишку, яка оставала, відлавали на податок. І він кличе з емфазою: „Чи треба ще доказувати, якою фальшивою є подібна поведінка? Держава і її потреби сходять тут на другий плян, а на перше місце ставиться справу місцевого виживлення! Чи не означає воно, що ті місцеві комітети, підтримуючи споживчі інтереси селянства, робили на шкоду пролетарської держави?" Ці характеристичні слова говорять самі за себе. Вони найкраще характеризують трагізм теперішнього положення на Україні. Коли десь там в якихсь закутинах зубожілої країни і в комуніста ворушилося серце на вид безпримірного болю і мук обездоленого народу, то це на будуче має скінчитись і по наказу диктатора Постишева серце не сміє більше милосердитись і дріжати...

8. Ліквідатор українського „сепаратизму" і його діяльність на Україні.

Постишев прибув на Україну з весною, в час, коли там голод вже всевладно панував, Від тої хвилі він стоїть на чолі непроглядного числа урядовців і інших службовців екзекутивного апарату і немов вожд наїздної армії веде невблаганy, безпощадну війну з українським селянством за хліб. А ця боротьба незвичайна, бо по його власним словам, це „боротьба за соціялізм і за вдержання більшовицького режіму". Серед даних обставин, де по одній стороні всевладний диктатор з підчиненим йому екзекутивним державним апаратом до червоної армії включно, а по другій міліони виголоднілого селянства, очевидно, ніякий збройний опір неможливий.

Але війна, яку Москва в особі Постишева виповіла Україні ведеться не тільки зі селянством за хліб, вона звернена також проти українського комунізму, головно проти його освіченої інтелігентної верстви. І це найбільше трагічна сторінка українсько-російського суперництва. До того це явище диктоване так сказатиб натуральним розвитком обставин. Його причина в поділі згл. розположенні промислових і хліборобський областей Радянського Союзу. Коли трохи не цілий промисл находиться на російській його части, то Україна належить до чисто аґрарних сторін. Вже само прямування чи там повинність Москви задоволити потреби консумції російських промислових центрів у першій мірі коштом плодовитої і в великі природні скарби вивінованої України, мусить послідовно вести до українсько-російської контроверзи, яка очевидно, збільшається в міру збільшеного тиснення противної сторони. Явна і безпощадна експльоатація України без відповідного еквіваленту з боку Москви стає причиною неголування в рядах навіть найбільше ідейних українських комуністів і доводить остаточно до отвертої ворожнечі, як це наявно показалося в отанне на зібранні Ц. К. в Москві, де українську декларацію за пробу формального протесту просто увязнено і віддано в руки ГПУ (чека).

9. „Перемога" Постишева над українством.

Антаґонізм українсько-російських відносин мусів послідовно викликати реакцію і на освітній ділянці життя і причинитись до підсилення культурних стремлінь на Україні. До недавна, себто до приходу Постишева в Харків, стояв на чолі народнього комісаріяту освіти Микола Скрипник, бувш. близький співробітник Леніна і між іншим співтворець Радянського Союзу. Як щирий, переконаний українець займав він найвищі становища на Вел. Україні, був народнім комісарем господарства, освіти, а як видний керманич Ком. Партії більшовиків України заступав її у всесоюзнім Ц. К. як його заступник президента. Будучи рівночасно знаменитим письменником, опублікував Скрипник немало наукових праць поважного значіння для розвою пролетарської української культури. Що Скрипник серед тих обставин займав провідне становище на Україні — річ самозрозуміла. Але він мав відвагу силою власних заслуг і переконання виступити явно в обороні окремішности інтересів свого краю. І тим він стягнув на себе неголування російщини в особі свого недавного соперника Постишева. На зібранні Ц. К. дня 10. червня прийшло до особистої стрічі між експонентами двох противних і ворожих напрямків, правда в обміні роль. Постишев промовляв як всесильний диктатор країни — Скрипник як підсудний тогож комітету. Ми не знаємо змісту промови Скрипника, дискретна комуністична преса промовчала її зовсім. Але з відповіди Постишева можна вичути, що він мужно боронив права України на власне культурне життя і розвиток. Побідником із того нерівного двобою вийшов той, хто мав за собою Москву; та побіда прийшлась Постишеву надто легко, бо не минуло кілька днів а вістка про „самогубство" Скрипника затривожила світ.

Чи Постишеву, згл. московському правительству вдасться від голодом мореної України вирвати потрібну скількість збіжа для прохарчування північних неврожайних сторін і промислових центрів — це питання на яке покищо ніхто не може дати певної відповіди. Коли ж то голодова змора обхопить і промислову полосу а тоді положення стане, очевидно, ще скрутніше. На всякий випадок, судячи по заяві, добути хліб за всяку ціну, грозить селянству півдня, себто головно України такий упадок засобів поживи, що найпізніше в грудні повінь голодової катастрофи поверететься зі ще більшою силою як це було тепер, з весною.

10. За допомогу загибаючій з голоду Україні.

Сотки тисяч і міліони людей голодують, — других стільки, коли не більше, безпосередньо загрожених маревом голодової смерти, а в той час заокеанські шпихлірі розсаджують збіжем вагітні доки. В той час в Канзас замість вугілля палять кукурудзою у фабричних шьотах, і найбогатші збіжем краї, Злучені Держави, Канада, Арґентина та Австралія нараджуються між собою, щоби засівну площу зменшити о яких 15 до 20 процентів. Там бідкаються фармері біля благословенства великого врожаю, тут голодом знесилені падають мужі та жінки, мов старці вмирають.

Цивілізований світ мусить собі здати справу з того, чи, як минулої весни, хоче бездільно чекати як вимиратимуть народи Кавказу, Кубані та України, чи рішиться на негайну поміч, щоби в час ухилити голодову смерть від них і від себе ганьбу безсердечности і безстидности. Ми бачимо поміч можлива, тільки треба взятись зарання до діла і бездільно не повинна проминути ні одна година.

Голодова катастрофа у С. С. С. Р.

Більшовицьке „дементі". — Інформації „Тана". — Поява тифу і чуми.

У віденській „Райхспост" з дня 21. липня ц. р. читаємо:

„Московські „Ізвестія" у числі з 20. ц. м. занялися офіціяльно справозданням ґенерального секретаря Конґресу Національних Меншостей д-ра Амменде про голод в СССР., поміщеним у „Райхспост" 16. ц. м. „Ізвестія" називають це справоздання „безглуздою провокаторською вигадкою німецьких національ-соціялістів". Хотять добачувати у цьому доказ, що національ-соціялісти мають теж свої впливи в Австрії.

Це заперечення приймаємо до відома. Ріжні політичні табори приймуть якслі- погляд, що саме зі сторінок „Райхспосту" доходять до голосу національ-соціялістичні чинники. Та треба додати до цього ось-що: Коли справоздання про катастрофальний стан харчів у Росії зводити до впливів національ-соціялістів, то ці впливи мусять бути, головно сильні — у Парижі!

Саме дістаємо звістку, що „Тан" у позавчорашнім своїм числі помістив справоздання свого московського кореспондента на ту саму тему, якої торкнувся д-р Амменде у „Райхспості" 16. ц. м. Це справоздання Берляна має тим більше значіння, що автор мешкає постійно у Москві, а все-ж рискує дати непідмальований образ усієї ситуації. Берлян каже, що звістки із СССР., що передиваються через цензуру в Европу це тільки злагіднено-делікатні вислови в порівнанні з тим станом, який запанував в СССР. Берлян пише: „На країну найшла катастрофа. Мовчанка преси у цій справі це одно з найбільше подиву гідних явищ у сучасній Росії. Настала попросту мовчазна змова про стан прохарчування населення, хоча його катастрофальний характер став уже прилюдною тайною".

Справоздання Берляна потверджує все те, що сказане у рефераті д-ра Амменде про ситуацію в СССР. французький публіцист описує, як поля покриті хабаззям лежать облогом, а державні урядовці невблаганно видирають збіжжа хліборобам. Населення почало масово мандрувати і влада мусіла силою стримувати втечу людей із голодних сіл і міст. „Нині нема вже ніодного комуніста, який пробував би перечувати повагу ситуації. Всякими способами силкуються вони представити, що вона тільки часова". Берлян наводить слова комісаря Микояна про „трагічний характер ситуації" і додає: „До голоду прилучилася його невідступна товаришка — епідемія тифу, і як повідомляють з України — чуми".

Офіціяльно заперечують появу цих епідемій, одначе, на жаль, не можуть спинити їх наслідків."

Найважніші ті слова, якими Берлян кінчить свою статтю у „Тан":

„У 1920 р. влада признавалася до голоду офіціяльно. Уряд поставив це питання на денний порядок. Повстали окремі комісії, щоби боротися з катастрофою і більшовики зверталися за міжнародньою допомогою. Така явність видається нині неможлива. Признатися значило би підсунути питання: Як дійшло до такого стану? Уряд опинився в сліпій вулиці. Віра у його зручність, яка істнувала досі навіть між його ворогами, нині поважно захитана і це зменшення престіжу, звязане з ріжними капітуляціями, матиме раніше чи пізніше далекосяглі наслідки.'

Москва і Україна.

СТАТТЯ ВЕЛИКОЇ ЦЮРІХСЬКОЇ ҐАЗЕТИ ПРО МОСКОВСЬКУ ПОЛІТИКУ НА УКРАЇНІ.

Великий швайцарський щоденник „Neue Züricher Zeitung" з дня 21. липня ц. р. приніс передову статтю п. н. „Москва й Україна", в якій малює теперішні московсько-українські відносини в СССР. Стаття незвичайно цікава і написана якимсь знавцем тамошніх відносин. Автор статті замований під ініціялами W. Y. Статтю передруковуємо вцілости.

1) УКРАЇНА ПРЕДМЕТОМ МІЖНАРОДНЬОГО ЗАІНТЕРЕСУВАННЯ.

За час останніх тижнів Радянська Україна стала предметом міжнародніх політичних розмов. Одначе европейська прилюдна думка зуміла старанно закрити ціль цих розмов. І так подорож Альфреда Розенберґа до Льондону мала почасти своїм завданням заінтересувати Анґлію пляном відділення України від Росії та прилученням її до Польщі. Згідно з цим пляном з одного боку Польща мала зреванжуватися Німеччині віддачею коридора та в цей спосіб усунути з лиця землі польсько-німецьке напруження, з другого боку радянська влада булаб цим така ослаблена, що її істнування сталоб тільки питанням часу. Дальше: Вручений Гуґенберґом льондонській конференції в її перших днях меморіял містив натяки на кольонізаційні можливості німців у східній Европі. Ці натяки зрозуміла зараз Москва як акцію рівнобіжну до українських мрій Розенберґа. Підозріння Москви скріпилися ще такими фактами: розмова Гітлера з польським послом у Берліні та систематичний військовий вишкіл російських „гакенкройцлерів" німецькими штурмовиками. Дальше: якщо зважити, що цими днями Карла Радека, відповідального редактора за закордонну політику „Ізвестій", запросив один варшавський часопис до Польщі і що ця приватна візита виросла на дуже політичну справу, завдяки зацікавленні польського уряду московським гостем, треба прийняти, що також українське питання грало ролю підчас варшавських балачок. Коли-ж російський маклер виставив на пробу новозаключену російсько-польську приязнь та старався дістати від польського уряду ґарантійну деклярацію, то спонукала його до цього не тільки журба за те, що Польща може піти на вудку, яку закинув німецький націоналізм. Щонайменше таксамо сильно затривожені радянські політики фактом, що на самій Україні повстав небезпечний для московського режиму спротив, на який Варшава може глядіти прихильним оком без огляду на всі заключені пакти.

2) СМЕРТЬ СКРИПНИКА В ОСВІТЛЕННІ КОМУНІСТІВ.

Що такі зовсім не невинні суперечності палують між Харковом і Москвою, виявилося в останніх днях наслідком сензаційного самовбивства Миколи Скрипника, одного з найвищих комуністичних достойників Радянської України. Річ тільки в ствердженні, якого роду є ці суперечності і які сподіванки вони виправдують. Офіціяльний комунікат про смерть Скрипника говорить про політичні помилки, в які замотався „цей старий революціонер і більшовик, що дуже заслужився для револющії та робітничої кляси". Він мав впасти жертвою свого добросердого довіря до контрреволюціонерів, що потайки вкралися до комуністичної партії та замотали його в свої пляни. Скрипник мав дійти до переконання, на яку небезпечну дорогу він вступив. Одначе замість узяти на себе відповідальність за свої прогріхи, як слід було би справжньому більшовикові, він у приступі депресії наложив на себе руку.

Чи може бути ще неясніше пояснення добровільної смерти чоловіка, що завсіди мав марку переконаного комуніста? З певністю не обійдеться без здогадів, що Скрипник був готовий до переходу на сторону „капіталістичних" ворогів. І саме посмертна згадка комуністичного Центрального Комітету, до якого Скрипник належав, просто підсуває такий звязок. Таким робом новсі сили може набрати погляд про те, що Розенберґ будує свої пляни не наосліп, а тільки на основі знайомости внутрішньої готовости України відпасти від Росії.

3) ПРАВДИВІ ПРИЧИНИ САМОГУБСТВА СКРИПНИКА.

Одначе зробимо добре, якщо залишимо на боці також „контрреволюційні" спекуляції та постараємося пояснити смерть Скрипника з іншого боку, а саме як прояв боротьби внутрі російського комунізму за централізування влади в Москві та відкинення ленінських тез про права національностей. Абсурдом є твердити, що Скрипник міг зрадити комунізм. Адже він належав до партії від 1897 року, був засланий кілька разів царською владою, брав участь у славнім третім конґресі партії в Льондоні. Ще недавно дуже енерґійно виступав він однаково проти єресей Троцького, як і проти опортунізму Рикова, Бухаріна і Томського. Скрипник займав не тільки у партійнім апараті Радянської України один із найвищих урядів — був він не тільки членом Центрального Комітету, належав до Політбюра, — але також як народній комісар освіти мав одну з найважніших посад в українській державній машинерії так, що [illegible] могли його вважати диктатором України. Свого попередника Шумського, одного з найактивніших прихильників незалежного українського культурного руху, що саме перед кількома роками осягнув найвищий ступінь свого розвитку, обвинуватив сам Скрипник у всіх смертельних гріхах проти правдивого ленінізму та вислав його з України на великоруське „заслання". Але те, що перед пяти літами (себто в часі, коли Сталін мусів боротися з „правою" і з „лівою опозицією" та коли ще не мав достаточно закріпленого свого „апарату") у Скрипника вважали признанням „генеральної лінії", змінилося тимчасом в очах Москви на таку саму єресь „українізаційної політики". Як представники Москви зявились на Україні Каганович та, пізніше, на посаді секретаря комуністичної партії Постишев. Почалася велика чистка. Жертвою її впав вкінці також Скрипник. Він підписав широкообговорюваний, висланий до Сталіна „лист 42-ох", що мав вимоги відкликання Кагановича. Одначе наслідком цього листа було усунення Шліхтера (українського комісаря хліборобства), Ґуревича (українського комісаря здоровля), Радченка і ще кількох інших достойників. Покищо Скрипника і Петровського, обох „старих", пощадили, одначе зимою цього року Постишев, як урядовий комісар з необмеженими уповноваженнями, повів таку нагальну атаку також проти Скрипника, що Скрипник мусів покинути свій комісаріят і задовольнитися титулом „заступника голови в раді народніх комісарів". За свідоцтвом одного співробітника „Последніх Новостей" Скрипник мав часто повторяти фразу: „Як вмирати, то з музикою". Упокорення, яких він зазнавав, переконали його ймовірно, що він попав у неласку Сталіна і що тільки після „заяви жалю" т. зн. резиґнуючи з усякої самостійної політичної діяльности, дістане заняття на підряднім становищі, так, як Риков чи Каменев. Одначе волів смерть, ніж такий кінець.

4) МОСКОВСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОНФЛІКТ ЗРОСТАЄ.

Отже мусимо відкинути погляд, мовляв, „контрреволюційні" прогріхи Скрипника є в звязку з інтервенційними плянами заграниці. Так само не вільно їх ставити їх нарівні з „саботажами" буржуазних „спеців". Одначе дуже неясне те, чому Москва вважала вказаним відсунути його від політики. В російській пресі говориться від довшого часу про Українську Академію Наук як про гніздо українізаційної політики, зверненої проти центральної влади. Не бракує теж натяків, що потверджують пробудження нового українського націоналізму. Якщо Скрипник перед пяти літами був ще непідозрілий і міг переводити в життя політику в розумінні Леніна: „національну формою, соціялістичну по суті", а нині цієї політики дальше вести не вільно, то слід пригадати собі, що саме на ці останні роки припадає колективізаційна політика Сталіна, якої лихоліська схема нависла без ріжниці над цілим Радянським Союзом та перемінила саме український шпихлір у „par excellence" голодуючу країну. Українська інтеліґенція, що ще перед кількома роками задовольнялася „автономією", яка давала їй змогу плекати та розбудовувати власну мову та письменство, з жахом бачить, що під прапором „соціялістичної суті" переводять матеріяльну грабіж, яка усуває всякі основи „національним формам" духа. Скрипник і його приятелі приєднали колись Україну для комунізму принципом децентралізації. Саме відмовою цього принципу викликав демократичний Тимчасовий Уряд розрив України з Росією. Централізм Сталіна нищить цю винайдену Леніном розвязку проблеми національностей Радянщини. Він відкликує „національні форми", що стоять на перешкоді його колективізаційній системі. Він піддає таким робом Україні думку, задовольнитися тільки „соціялістичною суттю". Старий переконаний більшовик Скрипник мабуть зрозумів, що назріває знову стара небезпека: що націоналісти будуть старатися вирівняти втрачені національні „форми" проґнанням соціялістичної „суті", що централізм може злитися з комунізмом в однім і тім самім кітлі. Своєю добровільною смертю він ще раз перестеріг перед таким розвитком подій, ще раз зложив свідоцтво комунізмові. Чи це що поможе і чи якась третя сила використає конфлікт між централізмом і децентралізацією, а тимсамим за питання: бути чи не бути українському комунізмові — це вже друга справа.

З життя Православної Церкви в Польщі.

IV.

„З історії російської Церкви в Польщі".

Нічого подібно не знала семинарія за попередників архим. Дениса, хоч у числі їх вона бачила таких діячів, як патр. Тихон і митроп. Евлогій... Нема нічого дивного, що в особі архим. Дениса „Союз Русскаво Народа" знайшов собі не тільки провідника на цілу Холмщину, але також і пропаґатора своїх ідей друкованим словом.

Як ректор Денис ставився до українського й білоруського питання, це відомо не тільки з поглядів „Холмського Народ. Листка", а також з поглядів нинішньої митрополитальної преси. Ці погляди вичерпуються знаною формулою: „не било, нет і не должно бить", а тому ширше про них говорити нема потреби. Застановимось на його відношенні до польського питання. Про цю справу вистарчаюче свідчить слідуючий офіційний документ, який ми тут наводимо в мові оригінальній:

„Ведомство Православнаго Іcповеданія. Учебный Комітет при Святейшем Сіноде. С.-Петербург. Ноября 19 дня 1910 г. ч. 3404. В Правленіе Холмской духовной семінарії.

„По імеющімся в Учебном Комітете сведеніям 29 мінувшаго октября із числа воспітанніков Холмской Духовной Семінарії явілісь на утренніе занятія в 5 классе около 10 человек, а в остальных по одному і по два человека. Поводом к такому демонстратівному образу действій послужіл отказ ректора семінарії в разрешеніі воспітаннікам пойті на музыкальный концерт, данный накануне етаго дня прєзжим оркестром под управленіем ізвестнаго поляка Намисловскаго. В тот же день воспітаннікамі семінарії была подана ректору петіція, в которой былі ізложены іх требованія об улучшеніі пищі, о предоставленіі ім большей свободы, но уже 30 октября занятія возобновілісь в обичном порядке при спокойном настроеніі учащіхся.

В віду сего, Учебный Комітет предлагает Правленію Холмской духовной семінарії сообщіть Комітету свой отзыв по содержанію ізложеннаго, а равно і о том, почему Правленіе не доведо о сем своевременно до сведенія Центральнаго духовно-учебнаго Управленія.

(—) Председатель (підпис). (—) Правитель дел (підпис)".

Що послужило приводом до демонстрації семинаристів, зрозуміла річ. Також не потребує вияснення перша точка їх петиції. Точка друга обіймала домагання дозволу ходити на музикальні концерти, незалежно від національности музикантів (тобто не тільки росіян, а також поляків і українців) та скасування кари карцеру... Читаючи цей документ, кожний може оцінити не тільки способи виховання, але й його напрямок у Холмській дух. Семинарії за часів архим. Дениса, а також зрозуміти, як далеко чужим були для місцевої молоді поняття та виховавчі способи її московських просвітителів; як тяжко ці поняття прищіплювалися молоді та яка затухла атмосфера панувала в шкільних установах з ректорами москалями. Але найтяжче положення було, очевидно, в Холмській Семинарії, де непокірливу молодь утихомирювали „постом" та „карцером", якого — до речі сказати — давно вже не практикували виховавці в інших 56 духовних семинаріях Росії... Деяка частина молоді не могла знести цієї атмосфери й відходила; решта-ж що переймалася її духом, мала перед собою відчинені двері до душпастирської праці, і нині, як справедливо зауважує Р. У. сидить на парафіях, у консисторіях та Синоді. Православна автокефальна Церква в Польщі це таж Холмська Семинарія в значно побільшенім розмірі: панують у першій та сама атмосфера, ті самі поняття й способи ділання, що практикувалися у другій — лише з заміною „посту" податками, а „карцеру" — „почисленієм за штат", звільненням і анатемою; вільно дебютувати в автокефальній Церкві в Польщі лише „музикантам" російської національности.

Возвеличуючи діяльність еп. Дениса, митрополитальне „Слово" (в ч. 31) зазначило, що підчас російського наступу на Галичину він у багатьох селах її „впровадив Св. Православіє, призначаючи православне духовенство". Обороняючи еп. Дениса, Vox у „Воскресном Чтенії" (ч. 25) свідчить, що він лише відвідав ті уніятські парафії, що самі прийняли Св. Православіє в Почаїві. Таким чином. Митрополія в

ріжних органах говорить інакше і явно собі суперечить. Де правда? Гадаємо, що — в признанні „Слова", але в тім сенсі, що „впровадження Св. Православія" виявилося й обмежилося тільки призначенням православного духовника, а тому з його виїздом воно зникло без усього сліду. Що справу треба розуміти тільки так, вистарчаючим доказом служить той безперечний факт, що з 200 парафій, заложених еп. Денисом протягом семи місяців (по одній на день!) нині не збереглося ніодної, і ні до одної митроп. Денис не сміє показатися, хоч ніяких зовнішніх перешкод уже немає, а навпаки — його супроводила би зовнішня опіка й пошана. Хібаж не так?...

В якому відношенні стояли у своїй праці на Холмщині та Волині архим., а потім еп. Денис і еп., а потім архіеп. Евлогій? Польська опінія, яку часто можна чути також і в українському громадянстві, уявляє собі справу так, що митроп. Денис раніше був ідейним учнем і співробітником митроп. Евлогія, а нині є продовжителем його русифікаційної акції. Митрополія-ж у своїй пресі постійно свідчить, що ці два діячі Православія розходилися у своїх поглядах і своїй праці так на Холмщині, як на Волині й у Галичині. Українське громадянство повинно знати правду. Остання — в представленні митрополитальної преси потрібує докладнішого спрецизування: Евлогій був більше демократичним і більше толерантним, ніж його ректор і потім вікарій Денис; перший був змушений або одобрювати діяльність другого, або бодай її толерувати. Та скандальна вакханалія, що творилася в Галичині підчас російського наступу й що відома під голосним іменем „впровадження Св. Православія", створена не архіеп. Евлогієм, а його вікарієм — еп. Денисом, його холмськими вихованками й співробітниками — прот. Олександром Громадським, архим. Смарагдом — та однодумцями, в роді покійного прот. Венедикта Туркевича. Українське громадянство нині повинно цей факт знати.

Повинно теж знати й те, що з поваленням царату Евлогій виявляв бажання працювати для українського відродження. „Слухайте! — казав він авторові цих рядків, познайомившись з ним у 1918 р.: „Сам Бог посилає Вас мені. Може за Вашим посередництвом мені пощастить навязати контакт з українським громадянством. Бо хто грішив, а на мене спадає покута!" --- Решта епископів України, а серед них і епископ Кремянецький Денис, під цей самий час, і не думала про це, підписала „клятвенное обязательство" виконувати ухвали Всеукраїнського Церковного Собору та „в усім повинуватися Найсвятішому Патріярхові Тихонові, а по його смерти законному його наступникові, і крім того представникові всієї Української Церкви, Преосвящ. Митрополитові Київському Антонію", а в разі його смерти --- його наступникові (дивись: виписки з ухвал Собору всіх Українських Епископів 5. грудня 1918. р. надрукована в „Церковних Відомостях" ч. 7. --- 1919 р. у Петрограді).

Хай читачі собі міркують, чи еп. Денис і архіеп. Теодос, яких підписи знаходимо під цією ухвалою, зрадили свому „клятвенному обещанію" чи залишаються йому вірними, якось погодивши його з автокефалією своєї Церкви.

Vox підкреслює, що „корінне росходження Митроп. Евлогія й Митроп. Дениса в поглядах залишилося й нині, що перший є непримиримим противником нового церковного устрою в Польщі, а під адресою другого --- Митроп. Дениса --- мав десь повторити слова з Тараса Бульби: „Ну, що, синку, помогли тобі твої ляхи?"

Vox розходиться з митроп. Евлогієм у поглядах на положення річей і, очевидно, тієї думки, що Митроп. Денисові помогли. Я теж погоджуюся з ним, що помогли.

І справді: 1) високі державні дотації та запомоги; 2) непомірні податки з духовенства й церков; 3) величезні оплати зі шлюбних і розводових справ та за нагороди духовенству; 4) доходи з церковн. крамниць, з вина і свічок; 5) продажа церковних лісів та ґрунтів і т. д. --- Усе те, разом взяте, створює для митрополита побори, яких немає президент „країни долярів", а для епархіяльних епископів --- достатки, з якими не зрівняються побори ні одного з президентів держав европейських.

До тогож і російська Церква, що цілковито збанкрутувала в Росії, міцно держиться й успішно поступає на цілому світі лише в Польщі. Якже можна говорити, що митроп. Денисові не помогли?

Очевидно, митроп. Евлогій в данім разі грубо помиляється.

Ант. Гірський.

—o—

Новий самоуправний закон.

XI.

РЕВІЗІЙНІ КОМІСІЇ.

Предсідник провідного органу обовязаний поставити на денному порядку найближчого засідання ради звідомлення ревізійної комісії, або й вияснення провідного органу. У випадку, коли рада, вислухавши думки ревізійної комісії, не схоче приняти до відома звідомлення про бюджет, про те, як затвердили річні рахунки і біланси або на підставі звідомлення ревізійної комісії піднесе заміти проти провідного органу, тоді предсідник ради перешле негайно приняте її рішення надзірній раді, а ця розслідить заміти проти провідного органу, проти предсідника або поодиноких його членів і дасть відповідні доручення. Про вислід цих доручень надзірна влада повідомить негайно інтересований провідний орган.

ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД.

Новий самоуправний закон уповажнює міністра внутрішніх справ видати в порозумінні з міністром скарбу розпорядки про устроєві органи самоуправних звязків, коли будуть творитися і касувати установи і підприємства тих звязків.

Рішення волосної — міської — ради мають праву силу, якщо затверджує їх надзірна рада у справах, коли волосна — міська — рада: 1) означує рід і число службових становищ і висоту привязаних до них платень, 2) означує норми винагороди або відшкодування, дієт і коштів подорожі для членів управи, 3) означує приписи про емеритальну забезпеку професійних функціонарів волости — міста — вдів і сиріт по них, 4) означує місцеві статути (місцеві правні постанови), наскільки волость — місто — мають таке право, 5) рішає про купно, заміну, продаж і передачу у застав прав і нерухомостей, гіпотечного обтяження і передачі в наєм на більше як шість літ нерухомостей, установ і підприємств або признає на них концесії на час більше шести літ, 6) робить або приймає даровину і записи та установлення або обіймає фундацію, 7) устійнює і зміняє назву дільниць, вулиць і площ та ставить памятники на прилюдних площах, а також 8) рішає про чинитьби в натурі. Те саме торкається рішень управи коли йде про наєм нерухомостей, установ і підприємств або концесію на них понад три роки.

Надзірна влада, що затверджує вище наведені рішення, видасть своє рішення до 60 днів від дня пересланої їй постанови. Коли ці рішення не будуть затверджені, тоді волость — місто — має право до 14 днів, від коли дістали відповідь, право відкликатися до безпосередньо вищої влади, що рішає остаточно. У кожному випадку рішення міністра внутрішніх справ є остаточні в адміністраційному ході інстанцій.

Поза постановами, що їх містить новий самоуправний закон, залишаються у правній силі дотеперішні спеціяльні постанови (про міжкомунальні звязки, шкільні справи, суспільну опіку, санітарні, промислові, будівельні, дорогові та водні справи, затвердження фундації, записів і інших), які дають властивій владі право рішати про інші постанови, приняті устроєвими органами самоуправних звязків. Мають надалі свою силу дотеперішні управнення скарбової і надзірної влади у бюджетових і фінансових справах.

Є неважні постанови устроєвих органів волости — міста, — коли вони нарушують сутні, формальні вимоги, або що є суперечні з обовязуючим правом. Війт — бурмістр — президент міста — є обовязаний такі рішення завісити (засистувати) та переслати негайно надзірній владі, яка рішає про їх важність.

Волосна — міська — управа з уряду або на поклик надзірної влади мусить стримати до 14 днів виконання принятого рішення ради, яке на думку управи або влади є невикональне, або суперечне з інтересом волости — міста. Припинення у такий спосіб рішення стає важне, коли той сам устроєвий орган, що приняв припинене рішення, прийме його ще раз більшістю двох третих голосів законного числа членів на найближчому засіданні, на якому ця справа мусить стояти.

Надзірна влада, безпосередня і вища, має право переводити інспекцію урядів, інституцій, урядженв, підприємств і заведень самоуправних звязків, розсліджувати на місці і піддати ревізії цілість і поодинокі відділи самоуправної господарки під формальним і матеріяльним оглядом, переглядати акти і вглядати у спосіб полагодження поодиноких справ. Про вислід інспекції або ревізії надзірна влада повідомить управу даного самоуправного звязку найпізніше до 60 днів після скінченої інспекції або ревізії.

Пос. д-р Ст. Баран.

—o—

Студентський католицький конгрес.

ПОЗНАНЬ, 26. 7. ПАТ. У вівторок скінчилися наради академічного Католицького Славянського Конґресу. На вечірному засіданні принято низку резолюцій, після чого представники югославянського, чехословацького і українського студентства дякували президії за приняття й зорґанізування конґресу. Сьогодні учасники Конґресу виїхали до Ґнезна, опісля удадуться до Торуня й Данціґа.

—o—

Реформа навчання історії в Німеччині.

БЕРЛІН, 26. 7. ПАТ. Німецький міністр внутрішніх справ д-р Фрік переслав урядам союзних країв обіжник, який дає вказівки що до реформи навчання історії в німецьких школах. Підручники і виклади мають пропаґувати теорію про вищість нордійської раси та її місію в Европі. В науці історії Німеччини не можна обмежуватись до території, замкненої в границях нинішньої Німеччини, бо третина німців живе сьогодні поза її границями. В німецьку молодь наказано впоювати думку, що найважнішим ділом середньовічної Німеччини було добути краї на схід від Лаби та що ті території аж поза Вислу були рідною германською землею тоді, коли славянські племена як бідні рибаки жили серед багон Припяті. Головна увага має бути звернена на останніх 20 літ історії Німеччини, головно на світову війну, розбиття німецької національної сили ворожими елементами, на версайський трактат, банкроцтво марксистського світогляду, а вкінці на пробудження народу до боротьби за рурський басейн і перемогу націонал-соціялістичної ідеї свободи.

—o—

Німецько-австрійська ворожнеча.

ВІДЕНЬ, 26. 7. ПАТ. Над Австрією появився сьогодні знову німецький літак і розкинув летючки звернені проти австрійського уряду. Австрійське посольство в Берліні застерeглося в німецькому уряді проти нового нарушення міжнародного права.

—o—

Кари за затонення корабля.

МОСКВА, 26. 7. ПАТ. Скінчився тут процес проти залоги корабля, що затонув недавно на Волзі під Ярославом. Капітана корабля засуджено на кару смерти за занедбання догляду, інших обвинувачених на кару вязниці.

—o—

По широкому світі.

— На останньому засіданні президії господарської конференції в Льондоні рішено відбути пленарне засідання в четвер. Тогож дня конференція буде відложена без означення речинця.

— Долішний Єгипет навістив сильний землетрус і наробив значних шкід.

— В Німеччині живе 250.000 тисяч людей хорих на умі.

— Над островом Порторіко перейшов страшний гураґан, спричинюючи велике знищення.

— Один гідроплян італійської ескадри ген. Бальбо мусів на подорожі до Европи завернути з дороги й осісти в Капе. Летуни здорові.

— Сталін і Ворошилов переїхалися воєнним новим каналом, що звязує Біле море з Балтійським, причому оглянули порти полярної воєнної бази.

— У Сугемптоні відкрив кор. Юрій величенський док, у який може зміститися корабель обемом у 100.000 тон.

—o—

Шумського викинули з компартії.

З Москви повідомляють, що центральний екзекутивний комітет української комуністичної партії рішив викинути з партії б. комісаря освіти Шумського та члена української академії наук Джуринця. Оголошений комунікат стверджує, що Шумський не зважаючи на численні упімнення, щоби зберігав основи комунізму, був націоналістом і кермував тайною націоналістичною соціялістичною орґанізацією, яка зносилася з закордонними колами інтервенціоністів. Комунікат стверджує, що Шумського арештовано.

Ґембеш виїхав до Риму.

БУДАПЕШТ, 26. 7. ПАТ. Угорський премієр Ґембеш виїхав до Риму, де відбуде конференцію з Мусолінім. Місцева преса приписує тій конференції велике значіння. Предметом нарад буде справа ревізії границь, утворення східного Льокарна та відношення Угорщини до пакту чотирьох.

Примусова стерилізація людей.

БЕРЛІН, 26. 7. ПАТ. Оголошено урядово закон про примусову стерилізацію тяжко хорих мужчин і жінок. Хірургічні засоби мають бути вжиті у випадках ствердження умової недуги, вродженого ідіотизму, падачки, тяжкого дідичного каліцтва, сліпоти, глухоти і налогового алькоголізму. Домагатися стерилізації можуть або самі хорі, або їхні опікуни, лікарі та управителі лічничих заведень, де находяться хорі. У звязку з тим будуть створені окремі суди здоровля, що рішатимуть про приняття або відкинення внесення. Якщо суд здоровля внесення прийме, стерилізацію мусять перевести навіть без зґоди хорого та при вжитті примусу. Закон буде обовязувати з початком нового року.

Огидний злочин.

У понеділок 24. ц. м. в ночі невідомі злочинці розрили на цвинтарі в Городку Ягайл. могилу, в якій були похоронені тіла пок. Юрка Березинського і Володимира Старика, учасників нападу на почту в Городку Яг. в листопаді 1932 р. По розритті могили злочинці викрали тіла померших і вивезли їх в невідоме місце. Численні вінки, зложені на могилі в часі останніх Зелених Свят, розкинули довкруги могили, так само викинули хрест, що стояв на могилі.

З цією могилою були всякі перипетії від самого початку. Спершу довший час місце похоронення пок. Березинського і Старика було взагалі невідоме. Колиж опісля відшукано її та п. Марія Білякова, дружина місцевого адвоката і посла, прикрасила її на просьбу родини бл. п. Березинського, муравником і квітами, маґістратські функціонарі хотіли прикраси знищити і доперва під загрозою карного донесення уступили.

Місцеве українське населення та з сусідніх сіл в часі Зелених Свят уладило панахиду при великій скількости людей — і це мабуть не подобалося тим злочинцям, які так огидно спрофанували тіла померших.

В тій справі інтервеніював у поліційних властей посол д-р Біляк, якому заявили, що злочинці невідомі, але поліція за ними пошукує.

Високі Школи в Познані.

Виділ Громади Студентів Українців у Познані подає до відома абітурієнтам (-кам) середніх шкіл, що у Познані є такі високі школи: університет, висока торговельна школа та висока державна школа будови машин та електротехніки.

На університеті є такі факультети: правничо-економічний, лікарський з інститутом фізичного виховання, гуманістичний, математично-природничий з фармацевтичним відділом та рільничо-лісовий. Подання про приняття треба вносити від 25 вересня до 2 жовтня. Кандидати мусять обовязково піддатися лікарським оглядинам перед університетською комісією від 25. IX. — 2. X., яка приймає зголошення кандидатів у „Закладі радіольоґії“ при вул. Фредри 10 на партері, а кандидаток на „Клініці терапевтичній“ при вул. Шкільній 14 (Міський Шпиталь, II пов) від 20. IX. до 2. X. щодня крім субот і неділь від год. 10—12 та 16—17. Усіх кандидатів на фізичне виховання будуть оглядати зокрема в інституті фіз. вих. та вони мусять піддатися пробі справности. Число принятих на факультетах: прав.-екон., лікарськім, фіз.-вихов. та фармації обмежене. Окрім того на медицині обовязує вступний іспит (письменно) і конкурс матур, який відбудеться 4. жовтня. Щодо фармації ще нема нічого певного. Беручи під увагу минулі роки, можна сподіватися також вступного іспиту (письмено та устно) з математики або фізики. Це залежатиме від скількости зголошень.

Оплати семестрально 135 зол., на рік 270 зол. Вписове 30 зол., маніпуляційне 10 зол., лікарські оглядини 6 зол. Іспит 10—20 зол.

Подання треба вносити особисто на спеціяльних друках, які можна дістати у педеля.

Студії на Високій Торговельній Школі тревають 3 роки. При В. Т. Ш. є такі однорічні курси: 1) Вис. Курс Педагогічний, 2) Вис. Курс для книгових ревізорів та 3, Вис. Курс Журналістичний. Перші два курси призначені лише для студ. ВТШ. Третій для усіх студентів. Оплати на ВТШ. 200 зол + 80 зол. [illegible] 10 зол. місячно.

Подання на В.Т.Ш. треба вносити у вересні.

Студії на Д.В.Ш.Б.М. та Е. тревають 7 семестрів. Рік починається 15. жовтня та 1. лютого.

Подання треба вносити вже в серпні. Перед приняттям треба здати конкурсовий іспит у перших днях вересня. Дирекція школи висилає програми іспиту за 1 зол. До Школи приймають на підставі свідоцтва з 6 (шестої) класи або матури. Іспит з польської мови, математики, фізики та рисунків. Хто не здасть іспиту, може записатися на т. зв. підготовчий курс. Адреса Школи: Паньствова Вища Школа Будови Машин і Електротехніки. Познань, вул. Берґера.

Оплати 90 зол. На першому семестрі нікого не звільняють.

До подання треба долучити: 1) матуру, 2) метрику, 3) цертифікат приналежности (свід. громадянства), 4) військові документи, 5) життепис, 6) 3 знимки 9×6 цм.

Ближчі інформації про студії та життя у Познані дає тов. Гнідан Володимир Іван (залучити на відповідь марку на 40 сот.). Адреса до 5 вересня: Томашів Мазовецький, скр. почт. 79, після 5 вересня: Познань 3, Сьнядецкіх 23 м. 3.

Просимо всіх, що вносять подання на якунебудь високу школу у Познані, безумовно повідомляти про це Виділ Громади (адреса тов. Гнідана).

У Познані студіює яких 100 укр., з цього найбільше фармацію, медицину та торговельні науки.

—o—

НОВИНКИ

— **Перед тижнем відкрила фабрика „Фортуна Нова“** свою власну крамницю з солодощами при вул. Руській ч. 20 (дім Дністра). Просимо наше Громадянство не забувати на неї. 4—6

— **Українські експонати на світовій виставі в Шикаґо.** Подаємо до відома всіх тих, яких предмети переняв львівський Комітет Вистави, що всі ті предмети дійшли до рук Української Корпорації в Шикаґо в доброму стані й уже виставлені в українському павільоні. Ця корпорація звернулася сьогодні до Львівського Комітету телеґрамою такого змісту: „Ціни на експонати за високі, мусять бути обтяті на 50 проц., бо інакше неможливо їх продати“. Не маємо для обнижки цін ніякого уповноваження. З огляду на наглячість справи звертаємося цією дорогою до всіх інтересованих, щоби ті, які годяться обнизити ціни своїх експонатів до 50 проц. поданої первісно вартости, повідомили про це львівський Комітет найдальше до 31. серпня ц. р. включно карткою (на адресу секретаря). Хто на це не погоджується, нехай нічого не пише. — За Комітет Допомоги Українській Корпорації Св. Вист. в Шикаґо: **Лев Ясінчук**, секретар, Львів, ул. Словацького 14, II.

— **о. Юліян Татомир,** б. сенатор УНДО вийшов на волю дня 20-го ц. м., просидівши у вязниці в Самборі кілька тижнів. Разом з ним вийшли на волю й інші громадяни, арештовані рівночасно.

— **Матуральна масакра.** Як нечувано строго відбувалися сьогорічні іспити зрілости в середніх школах, стверджує наглядно матура в ґімназії ім. Й. Пілсудського в Турці н. Стр. Із 56 абітурієнтів припустили до писемного іспиту лиш 42, споміж яких 13 не дійшло до устного іспиту, при якому знову перепало 2 так, що остаточно здало матуру всього 27 кандидатів — між ними тільки 1 українець Богдан Кондрат, бо трое українців іспиту не здало. Писемній і устній матурі проводив візитатор львівської кураторії С. Лещій. Відбувалася вона не в ґімназійнім будинку, але у великій салі польського „Сокола“, а тому, що менше чим половина абітурієнтів її видержала, викликала вона зрозуміле невдоволення тим більше, що сама матуральна такса виносила високу квоту 142 золотих!

— **Два міліони на будівельні роботи.** Фонд праці призначив два міліони зол. на будови у львівському воєвідстві. Покищо розпочалися меліораційні роботи при руслі Полтви біля Камінополя і Тисьмениці під Дрогобичем. Ідуть теж роботи над реґуляцією Висли в тарнобжеському повіті. При тих роботах є занятих коло 1000 робітників.

— **Консумція горівки паде.** Державний спіртовий монополь замовив цього року в рільничих горільнях 5 міліонів літрів горівки менше, ніж торік. Є це наслідок зменшеної консумції горівки в Польщі та великих запасів непроданого спірту з торічної фабрикації.

— **Обікрали духовну семинарію.** До каси гр.-кат. духовної семинарії в Перемишлі добулися вломщики й ограбили касу. Кілько грошей вкрали, покищо невідомо, бо з причини ферій бюро було зачинене, а книги замкнені, тому годі устійнити, кілько грошей було в касі. Під заміром крадежі арештовано Теодора Хомяка й Антона Болака, що мешкають в сусідстві.

— **Краєва хроніка.** Після мечу польської і жидівської дружини в Рудках прийшло до бійки, в якій одному глядачеві вибито око, другому зломано руку, іншого тяжко побито. — В Бережанах арештовано вояка 51. п. п. Гольчевського, що знасилував 9-літню дівчинку. — В Попелях пов. Дрогобич арештовано двох рільних робітників на фільварку, Стефана Лисяка і Стефана Горта, що намовляли до страйку. — В Коломиї втопився підчас купелі в Пруті вояк 49. п. п. Барцік. — В Коростовичах пов. Рогатин кінь убив 7-літнього Мих. Іванцева, копнувши його копитом в живіт.

— **Грім убив чотири особи в церкві.** Над Словаччиною перетягнула сильна громовиця, що спричинила багато пожеж і смерть людей. В селі Шрайняни грім убив робітника і двоє дітей. В Зубравлянї грім ударив у церкву, вбиваючи чотири особи, при чому багато було поражених або втратило слух. В Поляні на Закарп. Україні буря зірвала дім з підвалинами. Під розвалинами згинув один робітник.

— **Для здоровля населення.** Льондонська міська рада приготовила проєкт, як поправити гіґієнічні умовини населення, що живе на деяких передмістях. 250.000 мешканців переселиться у зовсім інші частини з новими будівлями. Цей плян коштуватиме 35 міл. фунтів шт.

— **Пригода летунів.** Біля Простейова на Моравії впав військовий літак, запалившись з невідомої причини на висоті 400 метрів. Залога з двох старшин урятувалася, вискочивши з легкопадом. Літак згорів дотла.

— **Гіндуси між собою.** Біля Пошавару прийшло до кривавих боїв між двома гіндуськими племенами. Відділ 1.500 людей з племени моґмеанів заатакував племя Гамамалька і знищив три села. Згинуло поверх 100 людей.

— **Жертва бюрократії.** Французький громадянин Брен подав у суд премієра міністрів і міністра військових справ Даладіє за те, що наслідком ріжних бюрових неточностей, він стратив своє добре імя. Його імя переплутали з іншою особою і засудили на смерть як дезертира. Непорозуміння вияснилося і його реґабілітували. Шість місяців тому він дістав відзначення „лицаря почесної леґії“ за хоробрість у війні... знову через помилку. І знову із Брена всі сміялися так, що він мусів покинути рідне місто, продати все своє майно і внеміґрувати. Тому, що за урядовців відповідає міністр, Брен позвав до суду Деладіє.

— **Ріжні вістки.** У 250 китайських районах загрожує голод наслідком великих повеней. — У Шербурґу відчинили офіціяльно новий двірець і нову величезну пристань. — За минулий тиждень пять нових американських стейтів Алябама, Арканзас, Теннессі та Ореґон рішили скасувати проґібіційний закон. — В Анґлії існує тепер 196 перегонових площ для собак; собачі перегони стали останньою спорт. модою.

— **Поправка помилок.** У статті „Голгота письменства“ просимо поправити такі коректорські недогляди: В ч. 191 в I. шпальті, 4 рядок знизу має бути „обстанови“ (а не „обставини“). В III. шпальті, 21 рядок зверху замість зайвих слів „субективні, тенденційні критики“ (перенесених з наступного речення) вставити пропущене: „ніж у інших ділянках мистецтва“. В IV. шпальті, 4 рядок знизу, повинно бути: „багатогранности“ (а не багатій грамотности).

—o—

З лемківських гір.

Нові округи. — Перехід на православя. — Православні силоміць забирають із гр.-кат. церков добро. — Населення бідує.

ГРИБІВ.

Ось кілька вісток із західних сторін Лемківщини, з грибівської округи. Перше самостійний політичний повіт, від кінця 1932 р прилучений до політичного повіта Новий Санч, краківського воєвідства. З давнього поділу лишилися незмінені тільки округа грибівського суду і грибівський гр.-кат. деканат.

В самім місті Грибові нема ані гр.-кат. церкви ані каплиці. Тутешні гр.-кат. парохіяни належать до сусіднього села Вільцарева, віддаленого на 8 км. від Грибова. У Грибові гр.-католиків мало, лише служниці, декілька емеритів і приватних. Зате до судової округи приналежний весь гр.-кат. деканат: 21 лемківських сіл і 28 польських громад. Округа ця безпосередньо межує з етнографічною польською територією.

Нині хочу написати за православний рух між тутешніми лемками, по селах. Перехід на православя по селах грибівського деканату почався ще 1927. р. Деякі громади, як Ізби і Білична, перейшли цілі на православя, інші лише частинно, з винятком дітей у шкільнім віці, з огляду на закон, що в тім віці не можна змінити обряду. У Біличній і Ізбах є самостійна православна парохія, де парохом є о. Дмитро Хилак, колишній місцевий гр.-кат. парох. Крім цього є ще самостійні православні парохії і православні священики: у Королевій Руській і Флоринці, до яких належать православні з інших тутешніх сіл. Православні вже на цей час вибудували для себе деревляні церкви. Зрештою стан посідання гр.-кат. парохій вийтриманий. Скільки було гр.-кат. парохій раніше, стільки є і тепер. Церкви майже всюди деревляні, старі. Частина гр.-кат. священиків жонаті, інші молодші безженні.

Відносини [illegible] тутешніх сіл хоча [illegible] траплялися переходи частини гр.-кат. на православя, були

а малими винятками супокійні. Щойно цього літа появилися по селах антагонізми між православними і гр.-католиками.

У громаді *Іаби*, де є гр.-кат. церква і православна самостійна парохія, в місяці червні н. р. православні в ночі розбили гр.-кат. церкву і позабирали з неї церковні річи, які відтак позаносили до своєї „часовні“. І дечі ще так само забирали з гр.-кат. церкви церковні річи, давони тощо. На оправдання своє подають, що річи церковні се їх власність. Подібно було і в *Вільцаревій*. Та тут православні розбили гр.-кат. церкву в день і все повиносили з церкви разом з давонами до своєї „часовні“ в Вільцаревій. За прикладом цих громад пішли і православні з села *Камянна*, де вночі теж розбили гр.-кат. церкву і позабирали всі річи. За Камяною, пішли православні сіл *Баниця, Перунка, Королева Руська* і *Богуша*.

Хоча гр.-кат. священики повідомили Консисторію в Перемишлі і прокуратуру і повносили провізоричні спори, але досі нема ще висліду. Не знати, які дальші форми прибере тут той антагонізм православних з гр.-католиками.

Варто згадати, що „Просвіт“ і українських кооператив тут дуже мало. Наше шкільництво разом з учительством або вже зліквідоване або ліквідується. Місцеве населення, яке черпає свої доходи з деревного промислу, тепер по причині застою, має мінімальні доходи і підупадає.

В. С.

—o—

СПОРТ.

ВІСТИ З У. С. С

Змагання першої рунди за мі... ...о УСС в копаному мячі добігають кінця. Субреферат коп. мяча вильосував речинці змагань другої черги ось так:

А) Львівська округа:

6. 8. Сокіл IV — Дніпро. Тризуб — Сокіл (Золочів). Чорноморці — УРСК. Комета — Мета.

13. 8. Сокіл IV — Сокіл (Золоч.). Мета — Тризуб. Комета — УРСК. Чорноморці — Дніпро.

20. 8. Дніпро — Сокіл (Золоч.). УРСК — Мета. Чорноморці — Сокіл IV. Комета — Тризуб.

27. 8. Чорноморці — Мета. УРСК — Дніпро. Сокіл IV — Тризуб. Комета — Сокіл (Золоч.).

3. 9. Мета — Дніпро. УРСК — Сокіл (Золоч.). Тризуб — Чорноморці. Комета — Сокіл IV.

10. 9. Комета — Дніпро. Мета — Сокіл IV. УРСК — Тризуб. Чорноморці — Сокіл (Золоч.).

17. 9. УРСК — Сокіл IV. Чорноморці — Комета. Тризуб — Дніпро. Сокіл (Золоч.) — Мета.

В рогатинській підокрузі відбуваються змагання першої і другої черги. До розіграння остають ще такі змагання:

6. 8. Сокіл Рогатин — Хортиця Жидачів. Калина Журавно — Роксоляна Рогатин. 13. 8.: Сокіл Рогатин — Калина Журавно. Хортиця Жидачів — Роксоляна Рогатин. 20. 8. Хортиця Жидачів — Калина Журавно. Роксоляна Рогатин — Сокіл Рогатин. 27. 8. Хортиця Жидачів — Сокіл Рогатин. Роксоляна Рогатин — Калина Журавно. 3. 9. Калина Журавно — Сокіл Рогатин. 10. 9. Сокіл Рогатин — Роксоляна Рогатин. Калина Журавно — Хортиця Жидачів.

В обіжниках до клюбів помилково подано речинець змагань Сокіл Рог. — Роксоляна Рог. на день 3. 9. замісць на 10. 9.

Розгривки в перемиській окрузі відбуваються вже в другій черзі. Остають ще до розіграння:

30. 7. Кармелюк Коровники — Беркут Перемишль. Сокіл Перемишль — У. С. К. Добромиль. 6. 8. Запорожець Нижанковичі — Сокіл. УСК — Беркут. 13. 8. Кармелюк — Сокіл. Запорожець — Беркут. 20. 8. Беркут — УСК. Запорожець — Кармелюк. 27. 8. Сокіл — Беркут. УСК — Кармелюк.

Змагання за першенство У. С. С.

16. 7. У. Р. С. К. — Чорноморці 0:0. Дніпро — Тризуб 3:2. II. Тризуб — II. Дніпро (змагання приятельські) 10:2.

23. 7. II. У. Р. С. К. — II. Дніпро (змагання приятельські) 10:0

На допомогу жертвам повені.

Спис датків ч. 1.

Члени Краєвого Комітету Допомоги Жертвам Повені: о. д-р Іван Бучко, львівський єпископ помічник 10 зол., д-р Володимир Загайкевич, радник інж. Юліян Модрак і д-р Любомир Макарушка по 30 зол., д-р Озеп... ляс 25 зол., інж. Микола Творидло 20 зол.

Датки з краю: Українська гімназія ім. Т-са Шевченка, Каліш 50 зол., Маріян Кисілевський і Т. Теліш... ський по 10 зол., А. Телішевська, А. Кінгиницька, Ст. Телішевський, о. Микола Гриньовський, Осип Шу... Евгенія і Йосиф Смішкевичі — Колбаєвичі по 5 зол., Кирило Бих 2 зол., Амброзій Сокільський 1 зол. — Разом 338 зол.

Дальші датки слати на адресу: „Центробанк“ у Львові, вул. Третього Мая ч. 15 з дописком „Для жертв повені“. Конто збірки ч. 10818. — П. К. О. Варшава 143.467.

Нові книжки й журнали.

„BETON“, місячник. Рік IV. Ч. 7. Варшава, липень 1933.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Театр нечинний з причини ферій.

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 27. липня год. 8. веч. „Морфіна“.

Пятниця 28. липня год. 8. веч. „Морфіна“.

Кіна.

АДРІЯ: „Демон смерти“.
АПОЛЬО: „Вязень з Каєни“.
АТЛЯНТИК нечинне до 15. серпня ц. р.
КАСІНО: „Прощання з гріхом“.
КОПЕРНИК: „На таємничій службі“.
МАРУСЕНЬКА: „На таємничій службі“.
МІРАЖ: „Мадам-сатана“.
МУЗА: „Маски д-ра Фу-Ман-Чу“.
ПАЛЯС: „Право до гріха“.
ПАН: „Муж з уяви“ і „Побіда“.
ПАСАЖ: „Маски д-ра Фу-Ман-Чу“.
СТИЛЕВЕ нечинне з приводу реконструкції.
ХИМЕРА: „Світла і тіни любови“.
УТІХА: „Голос пустині“ і „Ревія“.

Закордонне радіо.

Четвер, 27. липня 1933.

Копенгаген (281,2) 22.15 Симфонічний концерт; **Бреслав** (325) 19.00 Мандрівництво; **Міляно** (331,4) 20.35 Італійська опера; **Штутгарт** (360,6) 21.15 Камеральна музика; **Стокгольм** (435,4) 22.00 Органи; **Рим** (441,2) 17.30 Концерт; **Відень** (518,1) 19.00 Симфонічний концерт; **Будапешт** (550,5) 20.40 Концерт; **Харків** (937,5) 8.00 Грамофон, 13.50, 16.20, 18.30 Концерт; **Париж** (1724,1) 16.45 Фестіваль.

Пятниця, 28. липня 1933.

Міляно (331,4) 20.30 Оперетка; **Штрасбург** (545,2) 15.30 Концерт; **Штутгарт** (360,6) 20.20 VI. Симфонія Бетовена; **Сотенс** (403,8) 20.00 Камеральна музика; **Рим** (441,2) 21.00 Оповідання Гофмана; **Відень** (516,1) 17.00 Концерт; **Харків** (937,5) 8.00, 16.20 Грамофон, 9.00 Музика, 10.00, 13.50, 15.00, 19.00 Концерт; **Давентрі** (1554,4) 1.30 Концерт; **Гільверзум** (1875) 20.10 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 27. липня 1933.

7.00—7.55 Ран. програма; 12.05, 16.30, 19.40 Трансмісія з Варшави; 14.55, 15.15, 16.50, 19.00, 22.40 Грамофон; 15.10 Сільва рерум; 15.26 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00 Служовище для дітей; 17.00 „Рос. поетичні школи XX в.“ відчит; 17.15 Популярний концерт; 18.35 Спів; 19.20 Всячина.

Пятниця, 28. липня 1933.

7.00—7.55 Ран. програма; 12.05, 16.40, 17.15, 17.45, 18.10, 19.40, 20.00, 21.10 Трансмісія з Варшави; 14.55, 15.15, 15.50, 22.40 Грамофон; 15.10 Сільва рерум; 15.25 Господарський комунікат; 15.35 Збіжева біржа; 16.00 Популярний концерт; 19.20 Всячина; 21.00 Туристика.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих	
	від	до
Пшениця двірська	30·—	30·50
Пшениця збірна	28·—	28·50
Жито одноціле	1[illegible]·—	19·25
Жито збірне	18·50	18·75
Ячмінь двір. одноцілий	15·50	16·—
Ячмінь на мливо	14·50	15·—
Овес галицький	12·50	13·—
Овес замоклий	11·25	11·75
Овес збірний	10·—	10·50
Кукурудза краєва	18·—	19·—
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	18·—	20·—
Фасоля колірова	13·—	14·—
Фасоля краса (з мішк.)	16·—	16·50
Горох пів-Вікторія	27·—	29·—
Горох полевий	20·—	22·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	14·—	14·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·75	9·—
Висівки житні	6·75	7·—
Висівки пшеничні	8·25	8·50
Пшоно	30·—	31·—
Просо краєве	28·—	29·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	70·—	72·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	31·50	32·—
Пшениця збірна	29·50	30·—
Жито одноціле	21·—	21·25
Жито збірне	20·50	20·75
Ячмінь на мливо	15·75	16·25
Овес двірський	14·—	14·50
Овес двірський замокл.	12·75	13·25
Овес збірний	11·50	12·—
Мука пшен. люксусова	63·—	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	37·50	38·—
Висівки житні	7·75	8·—
Висівки пшеничні	9·—	9·25
Крупи ячмінні грубші	28·—	30·—
Пшоно ч. 1	35·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·50

ДОЛЯР.

У середу, 26. липня Філія Польського Банку у Львові платила по 6.27 зол. за доляр. На чорній біржі плачено по 6.37 зол. за долар. Тенденція звишкова.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 26. 7.: масло 2.90 зол., молоко 17 сот., сметана 90 сот., яйця 2.40 зол. за копу. Тенденція на масло і сметану удержана, на молоко і яйця слаба.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Хор Д. Котка.

Четвер 27. VII. Ходорів.
Пятниця 28. VII. Жидачів.

Вп. П. Юрко і Ірина з Сатурських Филиповичі зложили на Рідну Школу квоту 30 зол. замісць повідомлень про їх вінчання, яке відбулося дня 15. VII. 1933. Старшина Кружка Р. Ш. в Коломиї складає Вп. Жертводавцям щиру подяку.

82 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МАШИНУ до писання „Адлер“ польську зол. 265 продам. Сикстуська 9 „Машинополь“. 80 2—2

ФАБРИКА цукорків „Фортуна Нова“ — Львів, Кордецького 23 прийме негайно метких заступників на Волинь-Галичину за провізією. Референції вимагані. 83 1-3

ФРОНТОВА соняшна кімната дешево до винайму. Грунвальдська 8 м. 2. 81 1—2

ВІД 1-ого серпня буде ще кілька вільних кімнат у віллі Учительської Громади в Ямнім. 76 2—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АДВОКАТ

Д-Р РОМАН СЛЮЗАР

перенісся з Микулинець

ДО БУЧАЧА

де веде свою адвокатську канцелярію в домі адвоката д-ра Боцюркова напроти суду.

84 1—2

ПОДЯКА.

Ненадійно досвідчив нас Всевишній тяжким хрестом, забираючи з поміж нас... вих найліпшого мужа, брата і шваґра... о. Корнила Мандичевського.

У нашому горі зазнали ми з усіх сторін доказів стільки прихильности і пов... ... вязання, що — не будучи в силі подякувати кожному зокрема — бажаємо оцим передати прилюдно сердечні вислови вдячности всім тим, які помогли нам перенести цей тяжкий удар.

Передовсім дякуємо Всч. Отцям ... нові Винярському, Левицькому і Сл... дянові за прихильність і пікування ... кійним в часі його недуги і слова ... для рідні у тих тяжких хвилинах, і ... д-рові Ст. Рижевському за лікарську поміч.

Рівночасно дякуємо щиро Всч. о. ... канові Винярському за провід у ... нах, як теж складаємо сердечну ... Всч. Духовенству за численну участь ... тім сумнім обряді, а саме: Всч. ОО. ... канам Зарицькому, Іванчукові, Ц... ському і Всч. Отцям Бачинському, ... Гайдукевичеві, М. Гайдукевичеві, ... бранському, рим. кат. пароxові Т... ди, Ковальчукові, Кеьонжикові, К... кому, Левицькому, Любянецькому, ... нуферкові, Я. Онуферкові, Патраш... дусові, Плакиді, Процикові, Свист... Слободянові і Цимбалі.

Зокрема дякуємо Всч. О. Совіт... Плакиді за щирі, зворушливі слова ... щання над домовиною.

Вкінці складаємо Вп. Паніству ... ховським, вл. дібр Турівка, Вп. ... Ярозельським, вл. дібр Качанівка, ... П. Зазуляковій, Левицькій, Любя... і Слободяновій, дир. інж. Партев... чальникові громади Турівка, предс... кам церковного Брацтва, Читальні „Просвіти“ та інших місцевих установ, ... ній дітворі, що так численно взяли ... похоронах і зложили квіти на свіжій могилі, як теж усім прихильникам і ... мим Покійного, громадянам Турівки і ... сідних сіл і всім тим, що склали ... його могилі і переслали нам зая... співчуття — ще раз сердечне Спасибі.

Родина

85 1—1

КОНКУРС.

Читальня „Просвіти“ в Перегінську розписує отсим конкурс на будову ... ваного одноповерхового дому ... з театральною салею і 14-ма ... Рефлектанти (інжиніри або ... вані будівничі) будуть ласкаві ... оферти на адресу Виділу ... дня 10. VIII. 1933. Оферти ... шуться без відповіди. Пляни ... дати в читальні „Просвіти“ в ...

Перегінсько, дня 22. VII. 1933.

Виділ

79 2—2

З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10. Видає Видавнича Спілка „Діло“. За редакцію відповідає Олександер Костик.